

Regionális és környezeti gazdaságtan MSc tételsor

Három tételt kell kifejtetni összesen, az A, a B és a C csoportból egyet-egyet

A csoport

I. REGIONÁLIS ELMÉLET

KGNM_RKTM016 Regionális gazdaságtan

1. Milyen tényezők befolyásolják a vállalatok telephelyválasztási döntéseit? (telephely elméletek, aktuális tényezők) Milyen hatása van a globális versenynek a gazdasági folyamatok térbeliségére (globalizáció hatása, térbeli versenyelőnyök, rombusz-modell, globális verseny következményei)? Milyen hatása van a 4. ipari forradalomnak a gazdasági folyamatok térbeliségére?
2. Mit jelent az urbanizáció, és milyen szakaszai vannak? Napjainkban melyek a nagyvárosok főbb problémái, kihívásai: urbanizációs folyamatok, a városok, települések területi változásai, s környezeti hatásuk? Ismertesse, hogy az autonóm járművek várhatóan milyen hatást gyakorolnak a városi rendszerekre?
3. Mi jellemzi a termelési tényezők (tőke, munka) térbeli mobilitását? Mondjon aktuális, magyarországi példát ezekre! Jellemezze az innovációk térbeli terjedését!
4. Milyen modellekkel magyarázhatjuk a régiók növekedését és fejlődését? Fejtsen ki egyet a növekedési és egyet a fejlődési modellek közül!

II. TERÜLETI POLITIKA ÉS TERVEZÉS

KGNM_RKTM016 Területi politika

KGNM_RKTM010 Várostervezés és fejlesztés

KGNM_RKTM003 Regionális tervezés

5. Ismertesse a területi politika elméleti alapjait (területi tőke, beavatkozás a területrendszerbe, a területi politika fogalma, célrendszere, és szereplői)!
6. Jellemezze a területi politika fejlődési szakaszait (modern, posztmodern)!
7. Ismertesse az Európai Unió regionális politikájának főbb jellemzőit: kialakulás, alapelvek, a 2021-2027-es programidőszak célkitűzései és stratégiai keretei (Recovery Plan, European Green Deal), finanszírozás, intézmények, hazai vonatkozások!
8. A határ menti együttműködések intézményi típusai és azok fejlődése, ösztönzésének eszközei (INTERREG), valamint jelentőségük az EU kohéziós politikájában. A governance, mint a nem hierarchikus kormányzás szerepe a határ menti együttműködésekben példa alapján.
9. Ismertesse az Európai uniós területi tervezési rendszer irányvonalait és felépítését, valamint kapcsolatát a magyar területi tervezési rendszerrel, majd térjen ki a hazai területi tervezési szintekre és a tervek típusaira. Mutassa be a regionális területi stratégiaalkotás folyamatát, valamint lépéseit az indítástól a megvalósításig.
10. Milyen városfejlesztési kihívások azonosíthatók, és hogyan tudja azokat a városvezetés kezelni?

B csoport

III. VIDÉKFEJLESZTÉS

KGNM_RKTM012 Integrált vidékfejlesztés

11. A vidék fogalma, vidéki térségek meghatározása az EU-ban – elméleti megközelítések és a gyakorlat összevetése
12. A vidék fogalma, vidéki térségek lehatárolása Magyarországon – a jogszabályi háttér vizsgálata, a kistérség fejlődéstörténete, a kedvezményezett vidéki térségek, pragmatikus megoldások
13. Az EU vidékfejlesztési politikájának fejlődéstörténete a kezdetektől 2000-ig.
14. Az EU vidékfejlesztési politikájának fejlődéstörténete 2000-től napjainkig.
15. A LEADER program az EU-ban és Magyarországon. Hogyan kapcsolódik a LEADER a vidékfejlesztés intézményrendszeréhez?

IV. TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS KORMÁNYZÁS – GAZDASÁG - TÁRSADALOM

KGNM_RKTM007 Területi együttműködés és kormányzás tantárgy

KGNM_RKTM006 Térségi (regionális) gazdaságfejlesztés tantárgy

KGNM_RKTM011 Helyi társadalom tantárgy

16. Mutassa be az európai közpolitikai rendszer és a neokorporatizmus jellemzőit, valamint működését. Mit nevezünk közpolitikai szemléletnek és mit takar a közpolitikai ciklus fogalma?
17. A partnerség elvének értelmezése, fejlődéstörténete, alkalmazása az EU regionális és kohéziós politikájában, összefüggése a Jó kormányzás elveivel.
18. Miért mondhatjuk, hogy a regionális klaszter az új globális versenyre adott egyfajta sikeres válasz (klaszter fogalma, elhatárolása a hálózatoktól, típusai, modellje, működése, előnyei, klaszterek szerepe)?
19. Adja meg a regionális gazdaságfejlesztés fogalmát, mutassa be logikáját. Milyen szereplői és fő szakaszai vannak a regionális gazdaságfejlesztésnek (alapjai, az ARGS modell, a regionális gazdaságfejlesztés négy lába és a klaszterek fejlesztésének szereplői, feladatai)?
20. Mutassa be a magyar társadalom rétegtagoltságában a rendszerváltás óta bekövetkezett változásokat. Jellemezze az elitet és az alsó társadalmat alkotó csoportokat! Mutassa be a helyi politikai intézményeket és szereplőket a mai Magyarországon.
21. Értelmezze a társadalmi tőke fogalmát és szerepét a modern társadalom és gazdaság működése szempontjából. Melyek a helyi társadalom bizalmát befolyásoló tényezők és nemzetközi összehasonlításban milyen a bizalom szintje a helyi kormányzatok iránt hazánkban?

C csoport

V. KÖRNYEZETI TÁRGYAK

KGNM_NETM005 Haladó környezet-gazdaságtan

KGNM_RKTM008 Városökológia

KGNM_RMTM032 Környezetértékelés és menedzsment

KGNM_NETM007 Környezetpolitika

22. A fenntartható fejlődés értelmezése, a fogalom tartalma és története, jelentősége a gazdaság szempontjából.
23. A természeti erőforrások típusai, szerepük a gazdaságban, a velük kapcsolatos globális problémák. Természet, gazdaság, piac: ökológiai gazdaságtani megközelítés
24. A városi ökoszisztéma környezeti meghatározottságai: a víz, talaj, levegő, hőmérséklet, élőhely, emberi jelenlét hatásai az élővilágra
25. A környezetszennyezés gazdaságtana; Az externális hatások közgazdasági következményei; A környezetszennyezés gazdaságilag optimális szintje Az externália optimális nagysága, a pigou-i adó és a Coase-tétel.
26. Környezetelemzési modellek a világban (PSR-, DPSIR-modell), statisztikai keretrendszerek, a fenntarthatósági indikátorok meghatározása és funkciója. A vállalkozások környezeti kockázatai és a vezetői felelősség.
27. A környezetmenedzsment rendszerek alapvetései, EMAS rendszer kialakulása, jellemzői, elterjedtsége, az EMAS III újdonságai, ISO 14001 kialakulása, jellemzői, elterjedtsége, az ISO 14001:2015 újdonságai, az ISO 14000-es szabványrendszer.
28. A környezeti teljesítmény fogalma, értékelésének fontossága és buktatói, környezeti teljesítményértékelő módszerek fejlődése és csoportosítása. Környezeti teljesítményértékelés az ISO 14031:2021 alapján, környezeti indikátorok fajtái, kiválasztásuk módja, jellemzőik, a környezeti teljesítményértékelés folyamata, lépései.
29. A környezeti politika fogalmának és gyakorlatának kialakulása, története, főbb mérföldkövei. Környezetszabályozási, környezetpolitikai alapelvek
30. A környezetszabályozási eszközök típusai és osztályozása. Példák a múltból és a jelenből.